

A kiküldetés szabályainak változásai 2010. május 1. után

Az 1408/71/EGK rendeletet felváltó 883/04/EK rendelet a végrehajtására kiadott 987/2009/EK rendelettel együtt, **2010. május 1-től alkalmazandó**. Az új rendelet hatálya csak az EU állampolgárokra terjed ki, az ún. „harmadik államok” polgáira, az EFTA-tagállamokra (Norvégia, Izland, Liechtenstein) valamint Svájcra továbbra is az 1408/71/EGK rendeletet kell alkalmazni. Az alkalmazandó jogszabályok meghatározása területén megerősítésre került az egy ország jogrendszerének elve, amely alól a továbbiakban nem lehetnek kivételek.

A kiküldetés maximális időtartama egy évről két évre változik, melynek meghosszabbítására vonatkozó korábbi szabályokat nem lehet alkalmazni.

A 883/04/EK rendelet szerinti szabályok az alábbi államokba irányuló kiküldetések tekintetében kell alkalmazni:

Ausztria	Franciaország	Hollandia
Belgium	Görögország	Lengyelország
Bulgária	Írország	Portugália
Ciprus	Olaszország	Románia
Cseh Köztársaság	Lettország	Spanyolország
Dánia	Litvánia	Svédország
Észtország	Luxemburg	Szlovákia
Egyesült Királyság (Nagy-Britannia)	Németország	Szlovénia
Finnország	Málta	

A kiküldetésre továbbra is az 1408/71/EGK rendelet szerinti, **legfeljebb 12 hónapos határidő** vonatkozik (amely szükség esetén további 12 hónappal hosszabbítható), amennyiben a kiküldetés az alábbi államokba irányul:

- Svájc,
- Norvégia,
- Liechtenstein és
- Izland.

A kiküldetés időtartama

A munkavállaló, amennyiben munkáltatója az Európai Unió fenti 26 tagállamának valamelyikébe küldi ki, kiküldetése esetén 24 hónapig marad a kiküldő állam társadalombiztosítási szabályainak hatálya alatt. Ennek az időtartamnak a további hosszabbítása azonban a fogadó állam hatóságának egyoldalú döntése (E 102) alapján nem lehetséges.

A kiküldetés igazolása

A 2010. május 1-je után kezdődő kiküldetés esetén a kiküldött részére a magyar társadalombiztosítási jogviszonyt a Regionális Egészségbiztosítási Pénztár (REP) az **A1 jelű nyomtatvánnyal igazolja**. Az A1 jelű igazolás legfeljebb 24 hónapra adható ki.

A korábban kiadott E 101 jelű igazolások a rajtuk feltüntetett érvényességi idő végéig érvényesek maradnak, de egy E 101 jelű igazolást meghosszabbítani csak A1 jelű igazolással lehet.

Az E 101 jelű nyomtatvány érvényessége

A **2010. április 30. előtt kezdődő** kiküldetések esetén a REP legfeljebb 12 hónap érvényességű E 101 jelű igazolást adott ki. Ezen igazolások nem vesztek érvényüket, nem kerülnek visszavonásra, illetve nem cserélhetők le A1 jelű nyomtatványra. Amennyiben azonban az E 101 igazolás érvényessége lejár, de a kiküldetés folytatódik, a REP a munkáltató kérelmére az E 101 lejárátát követő naptól A1 jelű nyomtatványt ad ki, melynek érvényessége a kiküldetés kezdetétől számított legfeljebb 24 hónap lehet. A 24 hónapos kiküldetési idő a már korábban megkezdődött kiküldetéseknél nem kezdődik újra 2010. május 1-jétől, a 24 hónapba a 2010. április 30. előtti kiküldetési időszakot be kell számítani.

A kiküldetés feltételei

A kiküldetés feltételei alapvetően nem változtak a korábbi feltételekhez képest. A részletes feltételeket azonban a 195/1997 (XI.5.) Korm. rendelet 2010. május 1-jétől hatályos 23-25. § szabályozza.

Jelentős belföldi tevékenység

A kiküldő munkáltatónak a kiküldő országban – Magyarországon – továbbra is jelentős gazdasági tevékenységet kell végeznie.

Jelentős belföldi gazdasági tevékenység akkor áll fenn, ha

- a munkáltató vállalja, hogy a kiküldetés teljes időtartama alatt a belföldi és a külföldi gazdasági tevékenység (termelés, forgalmazás és egyéb szolgáltatói tevékenység) folytatása során foglalkoztatott munkavállalók átlagos állományi létszámán belül a belföldön foglalkoztatottak aránya eléri, vagy
- a belföldi tevékenységből származó bevétel összes bevételen belüli aránya eléri

a **25 százalékot**.

A fenti feltételek vizsgálatánál a REP a kiküldetést megelőző 12 hónap, de legalább 6 hónap adatait veszi figyelembe. Amennyiben a foglalkoztató legalább 6 hónapja nem végez jelentős gazdasági tevékenységet Magyarországon, a kiküldetés során fennálló jelentős tevékenység akkor valószínűsíthető, ha a munkáltató tevékenységét a kiküldetés megkezdésekor túlnyomórészt Magyarország területén folytatja.

A jelentős belföldi tevékenységnek mindemellett a munkavállalók kiküldetése során folyamatosan fenn kell állnia.

A kiküldetés ideje alatt a magyar jog alkalmazandó akkor is, ha a munkáltató olyan tényeket,

körülményeket igazol, amelyből a jelentős belföldi gazdasági tevékenység valószínűsíthető (így különösen, ha a vállalkozás belföldön folyamatos termelőtevékenységet végez).

A jelentős gazdasági tevékenységgel kapcsolatos feltételt teljesítettnek kell tekinteni akkor is, ha a munkáltató

- legalább 25 százalékos tulajdoni hányaddal rendelkezik egy olyan vállalkozásban, amelynél teljesül a jelentős gazdasági tevékenység feltétele, vagy
- a munkáltató jogelődje teljesíti a jelentős gazdasági tevékenység feltételét.

Nem kell a jelentős gazdasági tevékenységet vizsgálni, ha a munkáltató a munkavállalót a számvitelről szóló törvény szerinti kapcsolt vállalkozásához küldi ki. A magyar munkáltató külföldi telephelye ugyanakkor e szabályok alkalmazásában nem minősül kapcsolt vállalkozásnak.

A munkavállalóhoz kapcsolódó feltételek

A munkavállalót a kiküldő munkáltatónak a kiküldetés során folyamatosan kell foglalkoztatnia, amely alapján *a magyar szabályok szerint* kell *járulékot fizetnie*.

A munkavállalónak a *kiküldetést megelőzően folyamatosan, legalább 30 napon keresztül* a magyar szabályok szerint kell munkavállalóként, egyéni vagy társas vállalkozóként, illetve egyéb, munkavégzésre irányuló jogviszony keretben vagy álláskeresési járadék alapján *biztosítottnak lennie*. Nem szükséges azonban, hogy a 30 napos előzetes biztosítási jogviszony a kiküldő munkáltatóval létesített munkaviszony alapján álljon fenn.

A munkavállalót a munkáltatónak a kiküldetés helye szerinti tagállamban a Magyarországon folytatott tevékenységével azonos gazdasági ágazatban kell foglalkoztatnia. (Pl. Magyarországon épületgépészettel foglalkozó munkáltató csak építőipari munkára küldhet ki munkavállalót egy másik tagállamba).

A kiküldetés megszakítása

Ha a kiküldetés legfeljebb **2 hónapig** megszakad, azt továbbra is folyamatos kiküldetésnek kell tekinteni. A munkavégzés 2 hónapnál rövidebb idejű szüneteltetése a kiküldetés helye szerinti államban nem eredményezi a kiküldetési idő meghosszabbodását és nem alapozza meg új kiküldetés megállapítását.

Két, egymást követő kiküldetés közötti minimális idő

Ha a korábbi kiküldetés lejártát követő **60 napon** belül a munkáltató ugyanazon munkavállalóját ugyanazon államba kívánja kiküldeni, a magyar jog akkor alkalmazható az újabb kiküldetésre, ha annak időtartama a korábbi kiküldetéssel együtt sem haladja meg a 24 hónapot.

Amennyiben a korábban véget ért kiküldetés utolsó napjától **legalább 60 nap** eltelt, és a munkáltató munkavállalóját **ugyanabba a tagállamba küldi** vissza, új kiküldetés állapítható meg, melynek időtartama legfeljebb 24 hónap. Ilyen esetben a korábbi kiküldetés időtartamát már nem kell figyelembe venni.

A 60 napos kivárási idő abban az esetben is alkalmazandó, ha a korábbi, 12 hónappal meghosszabbított 12 hónapos kiküldetés (E 101 + E 102) 2010. április 30-án ért véget.

Amennyiben a korábbi kiküldetés az adott államba legfeljebb 12 hónapig tartott, az a munkáltató kérelmére a kiküldetés eredeti kezdőnapjától 24 hónapig hosszabbítható (A1), ilyen esetben a 60 napos „kivárási idő” nem alkalmazandó.

Ha a kiküldetés egymást követően több államba történik, az alkalmazandó jog elbírálása és az igazolás kiállítása államonként külön-külön történik.

Nem jön létre kiküldetés társadalombiztosítási értelemben

Kiküldetés esetén nem állapítható meg a magyar jog alkalmazandó társadalombiztosítási jogként, ha

a foglalkoztató

- a cégbíróság által jogerősen be nem jegyzett előtársaság, vagy
- a kiküldetés teljes időtartama alatt csak olyan munkavállalókat foglalkoztat belföldön, akik a cég irányításával vagy adminisztratív tevékenységével kapcsolatos feladatokat látnak el;
- Amennyiben a foglalkoztató a kiküldetést megelőzően nem végzett legalább 6 hónapon keresztül jelentős tevékenységet Magyarországon, és tevékenységét túlnyomó részben (50% +) nem Magyarország területén végzi.

a munkavállaló

- nem rendelkezik a kiküldetés kezdőnapját megelőzően legalább 30 napi biztosítással,
- munkaviszonyának létesítésére azért került sor, hogy a kiküldetés helye szerinti államban a munkáltató által korábban kiküldött munkavállalót felváltson,
- korábban ugyanabban az államban volt a kiküldetésre meghatározott leghosszabb időtartamig kiküldött (ide értve az 1408/71/EGK rendelet szerinti kiküldetést is), és a korábbi kiküldetés lejártától nem telt el 60 nap, vagy
- kiküldetésére azért kerül sor, hogy a kiküldetés helye szerinti vállalkozás a munkavállalót egy másik vállalkozás rendelkezésére bocsássa, vagy másik tagállamba küldje tovább.

Kiküldetési igazolás igénylése

Kiküldetés esetén az A1 jelű igazolást a székhelye szerint illetékes REP-nek az alábbi adatok megadásával igényelheti írásban:

- munkáltató neve (elnevezése), székhelye (lakóhelye), adóazonosító száma,
- a kiküldött munkavállaló természetes személyazonosító adatai, állampolgársága, lakcíme, taj-száma, a kérelmet benyújtó munkáltatóval fennálló munkaviszony kezdete,
- a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról szóló, 2006. december 20-i 1893/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeleten alapuló TEÁOR-szám (egyéni vállalkozó esetén szakmakód), amelynek megfelelő tevékenységre a kiküldött munkavállalót a kiküldetés ideje alatt

foglalkoztatja,

- a külföldi vállalkozás (személy) neve és címe, amelynél a kiküldött munkát végez, vagy ennek hiányában a külföldi foglalkoztatás helye (címe), és
- a kiküldetés tervezett időtartama.

A munkáltató *nyilatkozik* továbbá arról, hogy

- a munkavállaló a kiküldetés kezdőnapját megelőzően rendelkezik legalább 30 napi biztosítással,
- a kiküldetés időtartama alatt folyamatosan fenntartja a munkaviszonyt a kiküldött munkavállalóval,
- a kiküldetés időtartama alatt is folyamatosan teljesíti a járulékkötelezettségeket,
- a munkavállalót nem abból a célból küldi ki, hogy egy korábban kiküldött munkavállalót felváltson,
- a kiküldetési időszak lejártával biztosítja a munkavállaló továbbfoglalkoztatását,
- a kiküldetés helye szerinti államban a magyarországi tevékenységéhez hasonló, de legalább azzal – a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról és a 3037/90/EGK tanácsi rendelet, valamint egyes meghatározott statisztikai területekre vonatkozó EK-rendeletek módosításáról szóló, 2006. december 20-i 1893/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. melléklete szerint – azonos nemzetgazdasági ágazatba tartozó tevékenységet folytat,
- Magyarországon jelentős gazdasági tevékenységet folytat, és
- belföldön nem csak a vállalat irányításában vagy igazgatásában dolgozó irodai alkalmazottakat foglalkoztat.

A *jelentős belföldi gazdasági tevékenység* alátámasztására a munkáltató közli

- külföldi telephellyel rendelkező vállalkozás esetén a kiküldetést megelőző adóévre vonatkozó összes bevételén belül a nem külföldi gazdálkodásból származó összes bevételeit,
- egyszerűsített beszámoló készítésére kötelezett gazdálkodó, egyéni vállalkozó, bevételi nyilvántartást vezető egyszerűsített vállalkozói adó hatálya alá tartozó adóalany esetén az előző adóévi összes bevételén belül a belföldi tevékenységből származó összes bevételeit.

A REP a foglalkoztató kérelmét a kérelem benyújtását követő 22 munkanapon belül bírálja el. Amennyiben a kérelemnek helyt ad, A1 jelű nyomtatványt ad ki, a kérelem elutasítása esetén határozatot hoz, mellyel szemben jogorvoslatnak van helye.

A kiküldetési igazolás [A1] igényléséhez továbbra is felhasználható a www.oep.hu honlapról letölthető, 1408/71/EGK rendelet szerinti kiküldetés esetén alkalmazandó igénylőlap (Letölthető nyomtatványok / E 101 igénylőlapok) is. A 2010. május 1-jét követően kezdődő, vagy a korábban kezdődött, de május 1-je utáni időszakra áthúzódó kiküldetéseket a REP- az igénylőlap fejlécétől függetlenül – a 883/04/EK rendelet szabályai szerint bírálja el.

A kiküldetési igazolás visszavonása

Ha a kiküldetés körülményeiben olyan változás következik be, amely miatt

- a biztosítási kötelezettség már nem áll fenn, vagy

- nem a magyar jog alapján áll fenn, vagy
- az igazolás hatályát érinti (pl. a kiküldetés tervezett időtartama alatt a munkaviszony szünetel vagy megszűnik),

erről a munkáltató haladéktalanul tájékoztatja a REP-et, amely az igazolást a változás napjától hatálytalanítja, amelyről határozatot hoz.

Ha a REP hivatalból megállapítja, hogy a magyar jog alkalmazásának feltételei

- eleve nem álltak fenn, az igazolást visszavonhatja,
- az igazolás kiadását követően már nem teljesülnek, az igazolást módosíthatja, és kezdeményezi a másik állambeli biztosítási kötelezettség megállapítását.

A kiküldetés meghosszabbítása 24 hónapon túl

A koordinációs rendeletekben meghatározott szabályok alóli kivétel megállapítását a munkáltató az Országos Egészségbiztosítási Pénztártól (OEP, 1139 Budapest, Váci út 73/A) kérheti. A kivétel megállapításának akkor lehet helye, ha

- a kiküldetés, illetve az önálló vállalkozó átmeneti külföldi tevékenységének időtartama előre láthatóan meghaladja a 24 hónapos időtartamot, vagy
- a munkáltató és a munkavállaló teljesíti ugyan a kiküldetés feltételeit, de a magyar jogszabályok alkalmazására irányadó 24 hónap már lejárt, és kivétel megállapítása hiányában olyan egyéb, különös méltánylást érdemlő körülmény áll fenn, amely indokoltá teszi a kivétel megállapítását.

A munkáltató kérelmét a www.oep.hu honlapról letölthető igénylőlapon nyújtja be, és azzal egyidejűleg igazolja azokat a tényeket, körülményeket, amelyekre tekintettel a kivétel megállapítását kéri.

Az OEP, amennyiben a kérelmet támogatja, javaslatot tesz eseti kivétel-megállapításra a másik érintett tagállam erre kijelölt szervének. A másik tagállam hozzájárulása esetén az A1 jelű igazolást az OEP adja ki a tevékenység időtartamára, de legfeljebb 5 éves érvényességgel.

A 2010. április 30. előtt megállapított kivételek, és az azokat igazoló E 101 jelű nyomtatványok az eredetileg megállapított érvényességi idő végéig, illetve - a lényeges körülmények korábbi megváltozása esetén – visszavonásig hatályosak. A 2010. április 30. előtt megállapított kivételek A1 jelű igazolással való megerősítése nem szükséges.